

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

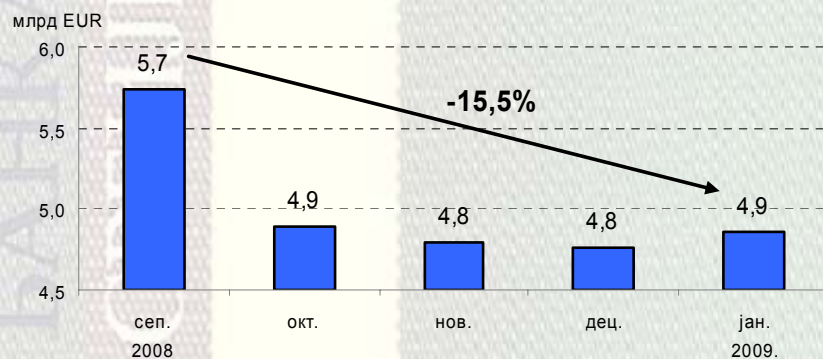
Србија – годину дана у светској економској кризи!

Радован Јелашић – гувернер Народне банке Србије

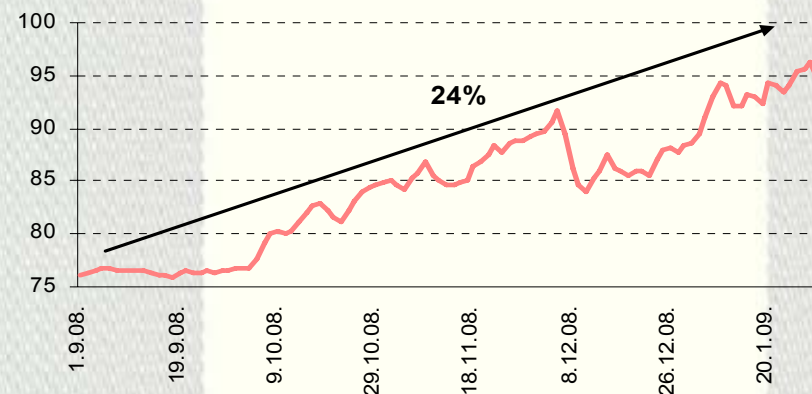
Београд, 16. септембар 2009. године

Светска финансијска криза је затекла сваког, укључујући и Србију...

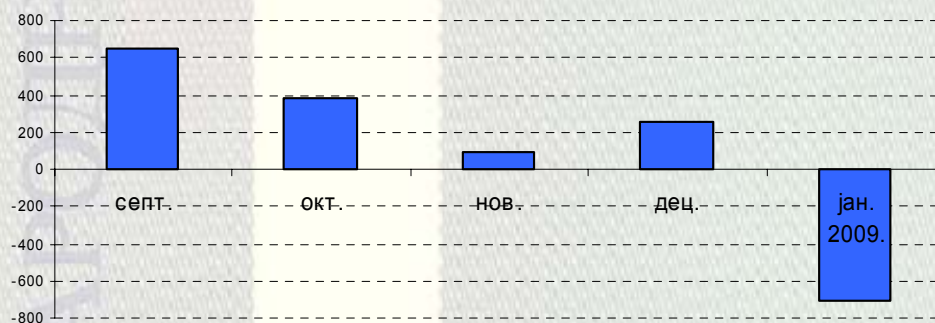
Стање девизне штедње грађана
(крајем периода)

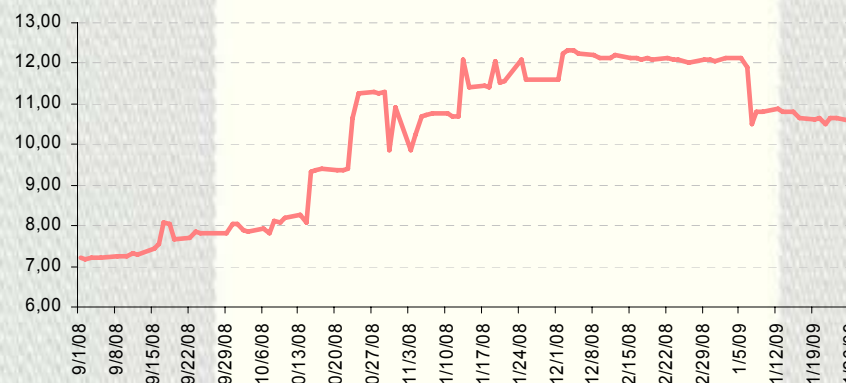
Кретање курса RSD/EUR

Финансијски кредити*
(у млн ЕУР)

Лондонски клуб у УСД

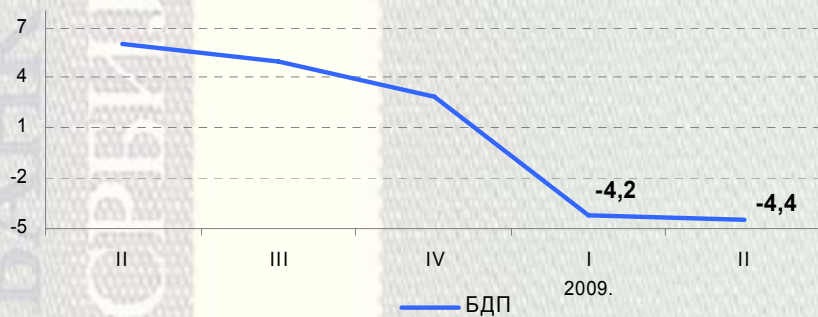

* Финансијски кредити су приказани у нето износу и обухватају нето задуживање банака и предузећа у иностранству.

... а затим се брзо пренела на реалну економију!

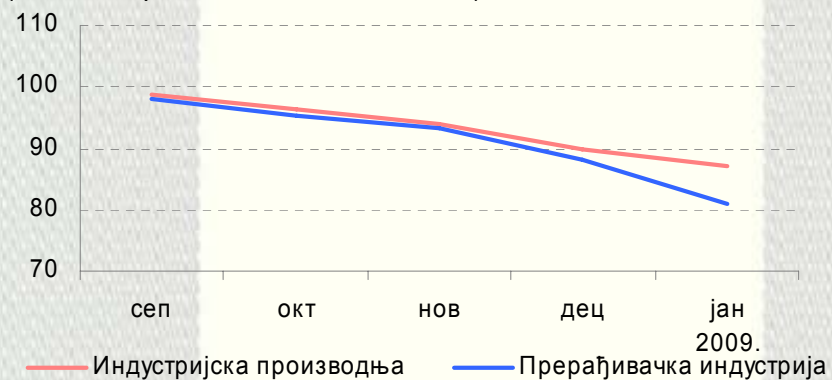
Раст индикатора економске активности

(међугодишње стопе раста, у %)

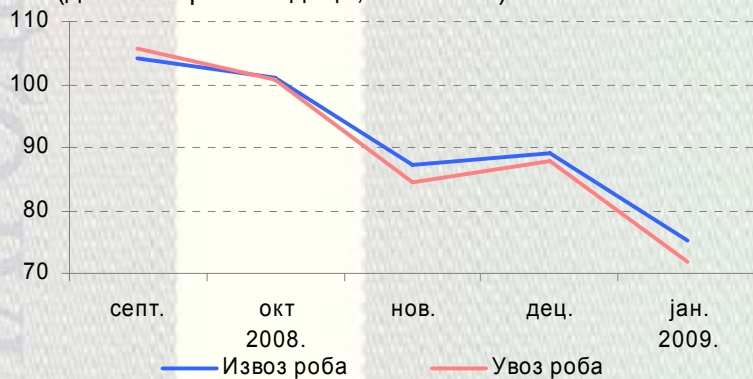
Кретање индустријске производње

(десезонирани подаци, 2008=100)

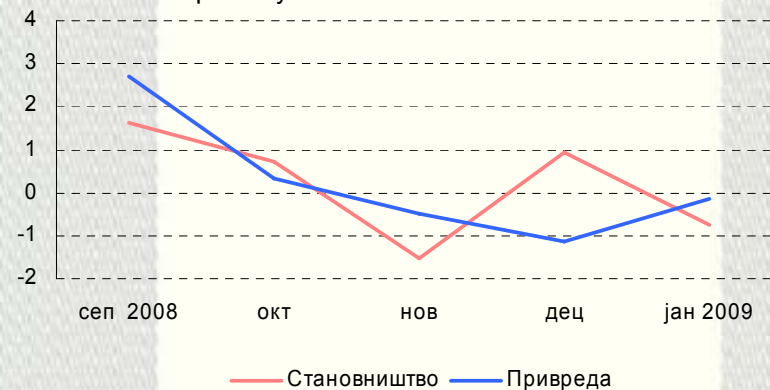
Кретање извоза и увоза роба

(десезонирани подаци, 2008=100)

Реални кредити*

месечне стопе раста у %

* Износ динарских кредита је дефлациониран потрошачким ценама, а кредита са валутном клаузулом девизним курсем.

Банкарски сектор је у пракси потврдио оно што је НБС увек тврдила: банке су ликвидне и солвентне

ЛИКВИДНОСТ

- Високо стање репо ХоВ НБС (30. 09. 2008. 245,9 млрд RSD) послужило је као главни амортизер првог налета кризе ликвидности;
- Висок ниво девизне обавезне резерве код НБС (40%) обезбедио је банкама потребна девизна средства за несметану исплату девизне штедње грађана;
- Променом структуре обавезне резерве банкама је обезбеђена неопходна девизна ликвидност у замену за динарску;
- Банке у већинском иностраном власништву (75% банкарског сектора) имале су пуну подршку својих централа;

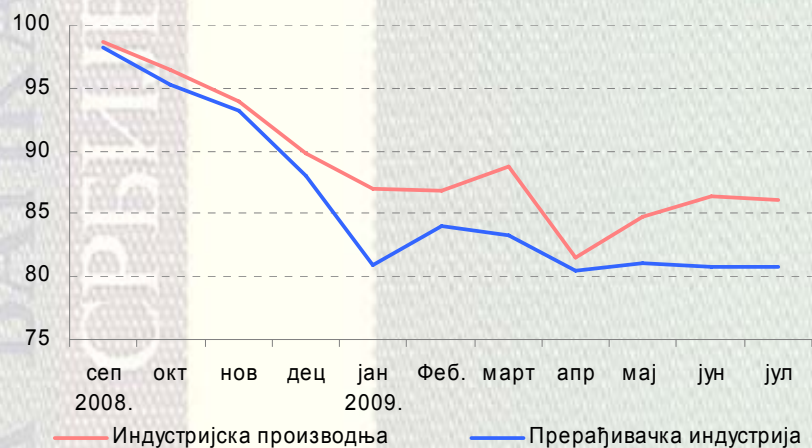
СОЛВЕНТНОСТ

- Адекватност капитала 30. 09. 2008. од око 23,3% доказ је изузетно високе капитализованости банака;
- Већински стратешки акционари су, по потреби, обезбедили и додатни капитал;
- Стрес тестови за 12 највећих банака су доказали да банкама није потребна ванредна докапитализација;
- “Бечки споразум” - кључни стуб како стабилности финансијског сектора, тако и макроекономије.

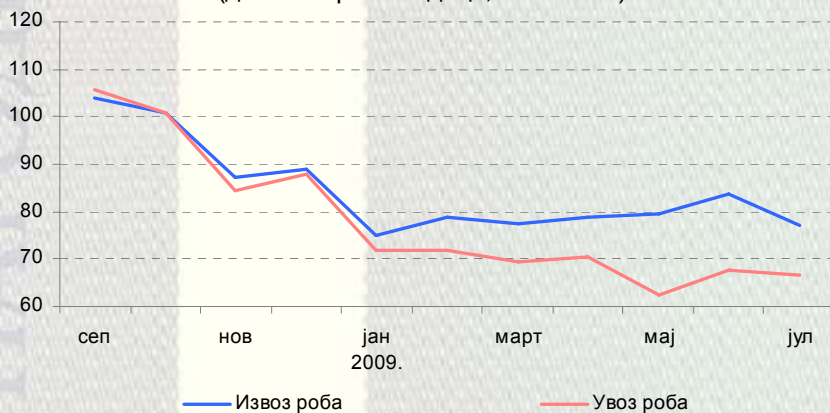
Србија је једна од ретких земаља, ако не и једина, које нису НИ ДИНАР потрошиле за банкарски сектор!!!

Макроекономска кретања су се стабилизовала, иако на знатно нижем нивоу!

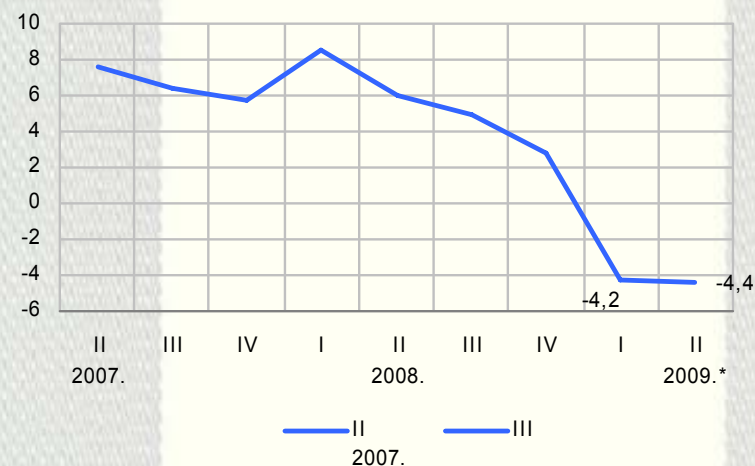
Кретање индустријске производње
(десезонирани подаци, 2008=100)

Кретање извоза и увоза роба
(десезонирани подаци, 2008=100)

Бруто домаћи производ
(мг стопе раст, у %)

* Процена НБС.

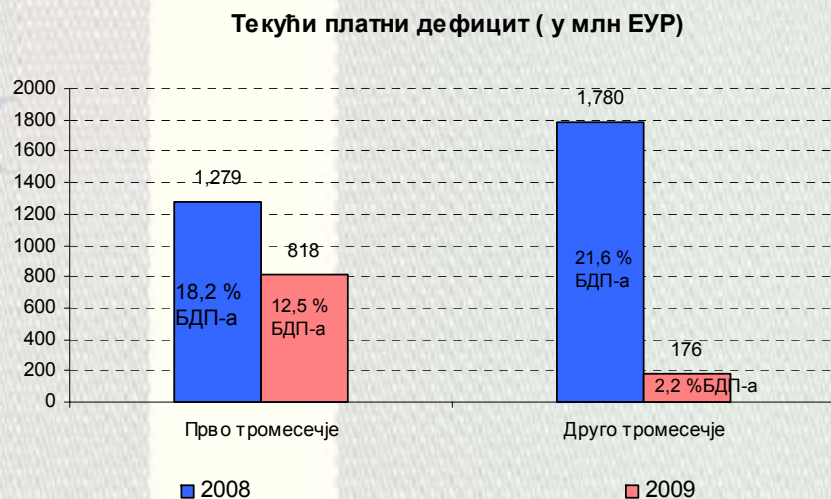
И Србија се прилагодила/ђава новој економској реалности:

- смањење броја запослених (157.000, или 7,8%, у периоду јул 09. на јул 08),
- нов ниво курса (јул09/јул08 депресијација од 17%),
- замрзавање зарада и пензија у јавном сектору до краја 2010. године.

Међутим, прилагођавање на кризу има и својих позитивних елемената...

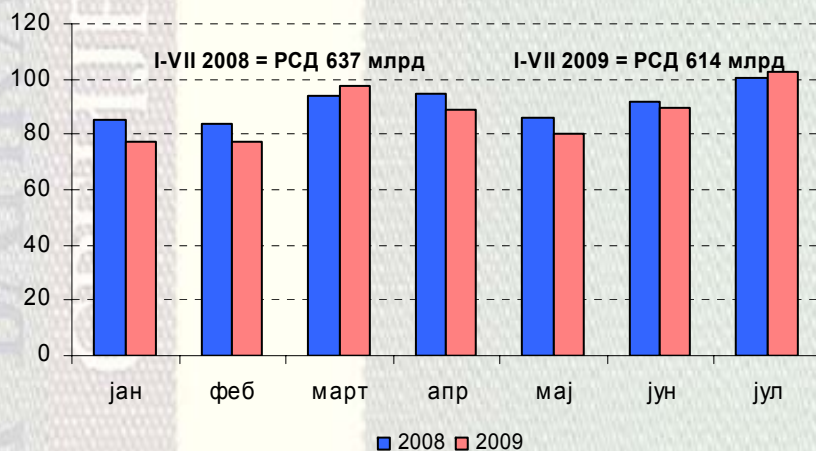

Пад економске активности и извоза уз пад агрегатне тражње, с једне стране, има дезинфлаторни ефекат, а, с друге, за последицу има знатну редукцију увоза и рекордно низак текући дефицит.

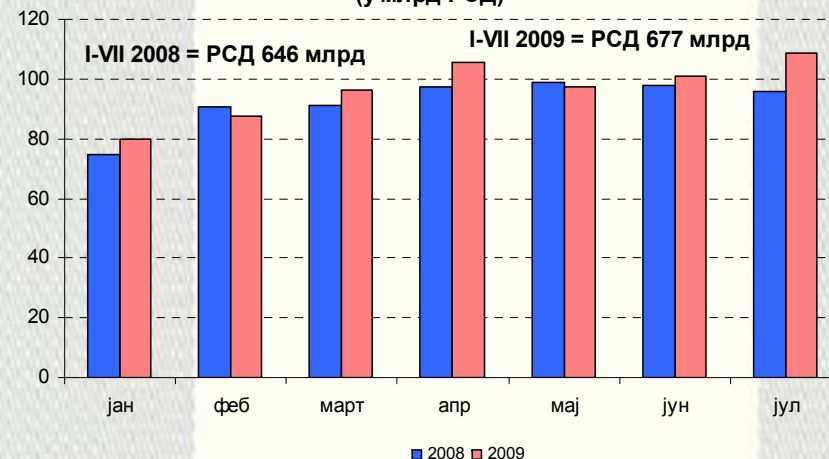

Знатна промена тренда економске активности (с раста БДП-а од 6% на пад од 4%) одражава се и на попуњавање буџетске касе

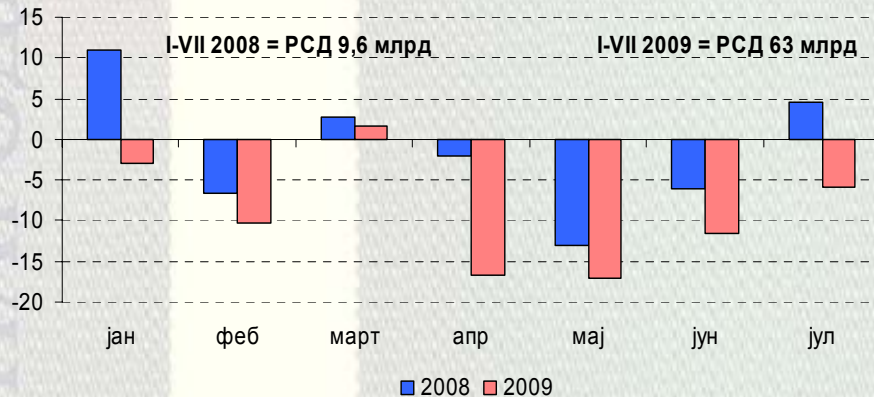
Консолидовани приходи
(у млрд РСД)

Консолидовани расходи
(у млрд РСД)

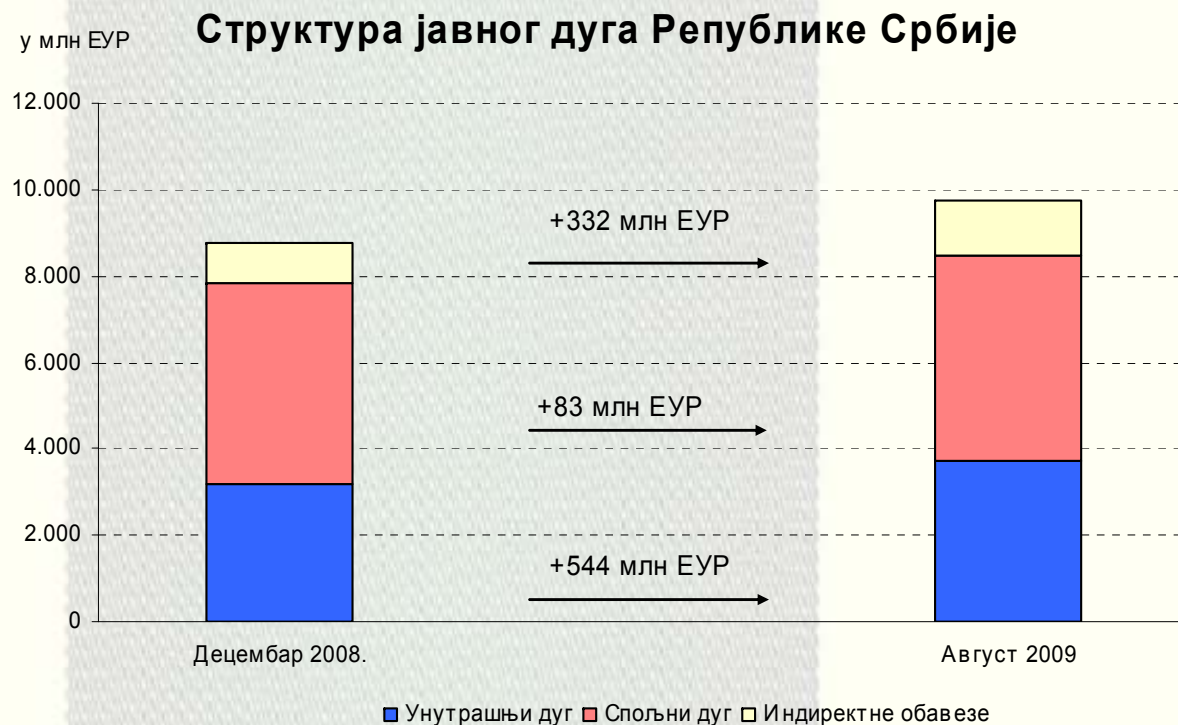

Фискални дефицит
(у млрд РСД)

- У августу је дефицит републичког буџета износио 9,9 млрд RSD.

Знатно повећани буџетски дефицит се финансира задуживањем у земљи и иностранству

Извор: Министарство финансија

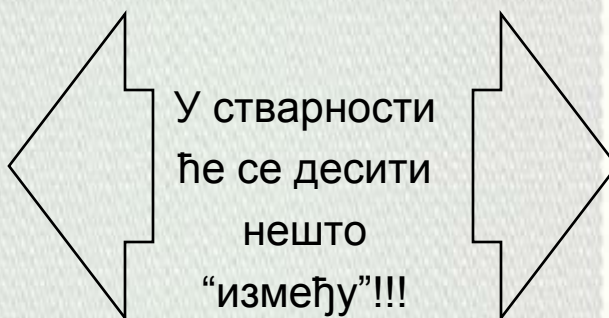
Са становишта дугорочне одрживости јавног дуга, важно је истаћи да додатно задуживање не иде у инвестиције него у потрошњу!

Кључно питање за Србију данас: када ћемо се вратити на услове од пре кризе?

Оптимистички сценарио – опоравак у облику слова “V”

- Приходи се брзо враћају на претходни ниво;
- СДИ и задуживање у иностранству се у потпуности опорављају;
- Обим инвестиција из буџета се аутоматски враћа на претходни ниво...

Време ради за Србију –
дисбаланси се решавају сами
по себи!

Песимистички сценарио – опоравак у облику слова “L”

- Приходи трајно остају на nižем нивоу уз повећан обим расхода;
- Капитал на међународном финансијском тржишту је и надање скуп и недовољан;
- Притисци на повећање јавне потрошње се додатно повећавају;
- Обим инвестиција из буџета се трајно смањује...

Време ради против Србије – јавни
дуг се месечно повећава за 10 – 12
млрд RSD!

**А шта ће држава у међувремену урадити, тј. у
којој мери ће се она прилагодити?!**

Где ће Србија бити крајем 2010. године у односу на време пре кризе?

- Знатно смањење текућег платног дефицита као реакција на промењене околности;
- Пад домаће тражње/потрошње, а посебно инвестиција;
- Смањење јавне потрошње, додатна реформа јавног сектора (повећање ефикасности);
- Актуелно стање запослености у јавном сектору:

Јавни сектор :

- републичка управа,	}	64.000	}	557.000
- локална самоуправа,				
- здравство и социјални рад (142.000),				
- образовање и култура (124.000),				
- систем безбедности (80.000),				
- јавна предузећа (локална и републичка – 147.000).				

Сви се прилагођавају новој економској реалности – ако то и Србија не уради, може се суочити с додатним заостајањем!!!